

Kuntalaisaloite - Tuulivoiman uusi valtuustokäsittely "Tuulivoimalinjaus valtuustokaudelle 2021-2025"

Khall 13.06.2023 § 241
71/10.02.02/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Sanna Ylinampa, puh. 040 653 0774

Esko Upola on jättänyt 8.3.2023 kuntalaisaloitteen tuulivoiman uudesta valtuustokäsittelystä. Kuntalaisaloitteen liitteenä on osallistujalista, jonka mukaan kuntalaisaloitteen on allekirjoittanut Upolan lisäksi 234 osallistujaa.

"Esitän, että tuulivoimahankkeet otetaan uudelleen käsittelyyn ja hyväksytään hankekohtaisen selvityksen aloittaminen Kokkovuoman ja Peittoselän tuulipuistoissa.

Perustelu: 20.2.2023 valtuuston kokouksessa rikottiin kuntalain 22§ kohtia 1,2 ja 6.

Päätöstä ei tehty tasavertaisesti muiden hankkeiden kanssa, ei yhdenmukaisena aikaisempien valtuuston toiminnan menettelytapojen kanssa eikä faktoihin perustuvana päätöksenä. Useat toimijat kuten Agnico Eagle Finland Oy, Alakylän paliskunta, Tuohivaaran tuulipuisto (Tuuli Alfa) ja Kellovuoman alue (Metsähallitus) ovat päässeet esittelemään valtuustolle asiaansa ennen päätöksentekoa (valtuuston pöytäkirja 22.6.2020). Kokkovuoman ja Peittoselän tuulivoimatoimijoita ei haluttu kuulla. Tämä päätös aliarvio kuntalaisia ja loukkaa räikeästi maanomistajien oikeutta. Maanomistajilla ja kuntalaisilla on oikeus saada päätöksen perusteeksi tosiasiat asiantuntijoiden kertomana kuulopuheiden sijaan. Valtuutetuilla tämä on velvollisuus.

*Kunnanvaltuusto päätti 20.2.2023 kokouksessa, että Kittilän kunta ei käynnistä kunnan alueella tuulivoiman kaavoitushankkeita valtuustokaudella 2021-2025. Päätöksen perustelu oli;
"Kittilän kunnalle on luontomatkailusta tullut tärkeä elinkeino. Ihmisten kiinnostus luontomatkailuun ja luonnossa liikkumiseen on huomattavasti lisääntynyt. Maiseman kauneusarvot ovat tulleet entistäkin tärkeämmiksi tässä ajassa. Tuulivoimahankkeita on suunniteltu Kittilässä myös poronhoidon kannalta tärkeille alueille. Tärkeät aitapaikat ja rauhalliset, syrjäisemmät alueet ovat porojen vasoma- ja laidunrauhan turvaamisen kannalta mitä keskeisimpiä. Lapin maakunnassa ovat useat kunnat tyrmänneet uudet tuulivoimahankkeet, esim. Posiolla, Ranualla ja Ylitorniolla. Metsähallitus on linjannut, että se ei käynnistä tuulivoimahankkeita saamelaisten kotiseutualueella."*

Kunnanvaltuuston käsittelystä puuttuivat konkreettiset arviot vaikutuksista matkailuun ja poronhoitoon.

Näitä taloudellisia vaikutuksia on haastava arvioida yleisellä tasolla, vaan järkevintä on punnita asiaa aina tuulivoimahankekohtaisesti. Myös matkailua palvelevaa rakentamista tulisi luontomatkailun ja maiseman kauneusarvojen näkökulmasta kriittisesti arvioida.

Myös viittaus Ylitornion, Ranuan ja Posion kunnan negatiivisiin päätöksiin on harhaanjohtava. Esimerkiksi Ylitorniolla on tehty tuulivoimalinjaus ja sen taustalle on laadittu selvitys tuulivoiman talousvaikutuksista kuntaan. Ylitornion KV:n päätös 22.6.2020 Posion kunta esittää maakuntakaavaan ehdotuksen uudesta tuulivoima-alueesta Vohon alueelle. Posion kunnan uutinen 11.5.2021 Koillissanomat. Ranualla tuulivoiman ja vihreän

metanolin hanke Näätäaavalle on vireillä. Ranuan kunnan tiedote
23.1.2023

Metsähallituksen linjaus koskee saamelaisten kotiseutualuetta. Saamelaisten kotiseutualue käsittää Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnat sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevan Lapin paliskunnan alueen. Saamelaisten kotiseutualue kuuluu erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettuun alueeseen. Kittilän eteläosa ei ole saamelaisaluetta eikä poronhoitolaissa määriteltyä varsinaista poronhoitoaluetta. Metsähallituksen toiminta saamelaisten kotiseutualueella | Metsähallitus (metsa.fi), Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelma 2022–2027 (metsa.fi)

Tuulivoimahankkeet ovat toteutuessaan lähes 1 mrd euron hankkeita, joista kunnalle ei aiheudu mitään kuluja. Yksi 40 voimalan puisto olisi n. 400 milj.€ investointi ja kiinteistövero se tuottaisi kunnalle keskimäärin 1,1 milj.€ vuodessa 30 vuoden ajan

Kuntalaki:

22 § (8.2.2019/175)

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Vastuuhenkilö

Esko Upola, Kittilä / Kittilä

[--]"

Kuntalaisaloitteessa mainitun asian käsittely

Kuntalaisaloitteen kohteena on asia, joka on käsitelty aiemmin Kittilän kunnanhallituksessa (Khall 31.01.2023 § 32) ja kunnanvaltuustossa (Kvalt 20.02.2023 § 13). Valtuuston päätökseksi on tullut, että Kittilän kunta ei käynnistä kunnan alueella tuulivoiman kaavoitushankkeita valtuustokaudella 2021-2025 yhteensä 18 valtuutetun/varavaltuutetun valtuuston kokouksessa 16.5.2022 jättämässä valtuustoaloitteessa ilmenevin perustein.

Aloiteoikeus ja aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Kuntalain 23 § :n mukaan

Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä

aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. (21.5.2021/419) 2 momentti on kumottu L:lla 21.5.2021/419. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Kittilän kunnan hallintosäännön 166 §:n mukaan

Aloitteen käsittelee se kunnan toimielin tai viranhaltija, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

167 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä. Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

Hallintosäännön 3 §:n mukaan kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hallintojohtaja.

Esittelijä

Hallintojohtaja Ylinampa Sanna

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä vastaukseksi kuntalaisaloitteeseen seuraavaa:

Kunnanvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tuulivoima-asian aiemmissa käsittelyissä Kittilän kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen, että kunta ei käynnistä kunnan alueella tuulivoiman kaavoitushankkeita valtuustokaudella 2021-2025 (Kvalt 20.2.2023 § 13). Kunnanvaltuuston päätös on lainvoimainen. Kunnanhallitus on suorittanut em. pykälän laillisuusvalvonnan 14.3.2023 § 115.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa kuntalaisaloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää vastauksen kuntalaisaloitteeseen edelleen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Aloitteen tekijöille ilmoitetaan valtuustokäsittelyn jälkeen, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

Päätös

Kunnanjohtaja Timo Kurula poistui esteellisenä klo 16:40 (osallisuusjäviys) tämän asian käsittelyn ajaksi, koska on ottanut aiemmin kunnanvaltuutettuna osaa tuulivoimaan liittyvään aloitteeseen ja tämän asian päätösesityksessä viitataan kyseessä olevaan aloitteeseen. Hän viittasi myös siihen, että kunnassa ei voi olla kaksoisrooleja, eli kun on osallistunut aiemmin luottamushenkilönä asian käsittelyyn, ei voi osallistua

virkamiehenä asian käsittelyyn.

Kunnanjohtajan ollessa esteellinen hallintojohtaja Sanna Ylinampa toimi tämän asian esittelijänä.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä hallintojohtajan esityksen.

Kunnanjohtaja Kurula palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen klo 16:56.